

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Med bestemmelsen ændres note 1 i loven, således at det fremgår, at loven gennemfører beskæftigelsesdirektivet og dele af det etniske ligebehandlingsdirektiv i dansk ret.

Til nr. 2

Det foreslås, at kriterierne alder og handicap tilføjes til forskelsbehandlingslovens kreds af beskyttede kriterier. Det følger af beskæftigelsesdirektivets artikel 1, at forskelsbehandling på grund af alder og handicap er forbudt. Forbuddet mod forskelsbehandling på grund af alder og handicap er nyt i den ansættelsesretlige lovgivning.

Alderskriteriet

Alderskriteriet giver ikke umiddelbart anledning til begrebsmæssige vanskeligheder. Kriteriet er entydigt. Det skal dog fremhæves, at beskyttelsen mod forskelsbehandling på grund af alder gælder for både unge og ældre, og at der således ikke er tale om en særbeskyttelse af fx ældre lønmodtagere. Forbuddet mod forskelsbehandling på grund af alder betyder, at der som udgangspunkt ikke må lægges vægt på en lønmodtagers alder, hverken i ansættelsessituationen, i forfremmelsessituationen eller i afskedigelsessituationen.

Handicapkriteriet

Modsat alder er handicap ikke et entydigt begreb. I overensstemmelse med EU's sædvanlige lovgivningspraksis defineres begrebet ikke i direktivet. Det er derfor i første omgang op til medlemsstaterne at definere begrebet i overensstemmelse med national praksis.

I sidste instans er det dog op til EF-domstolen at fastlægge den endelige fortolkning af direktivet.

Handicapbegrebet er særligt relevant i forhold til social- og arbejdsmarkedslovgivningen, men nogen egentlig definition af begrebet findes ikke der.

I praksis opereres med en forståelse af begrebet, som kan formuleres på følgende vis: For at tale om et handicap eller en person med handicap må der kunne konstateres en fysisk, psykisk eller intellektuel funktionsnedsættelse, som afføder et kompensationsbehov, for at den pågældende kan fungere på lige fod med andre borgere i en tilsvarende livssituation, jf. Handicap og Ligebehandling – et refleksionspapir s. 2, Det Centrale Handicapråd, 2001.

Folketingsbeslutning B 43 vedtaget den 2. april 1999 om ligestilling og ligebehandling af handicappede med andre borgere er et udtryk for denne forståelse af begrebet. Af folketingsbeslutningen fremgår det, at: »Folketinget henstiller til alle statslige og kommunale myndigheder samt private virksomheder med eller uden offentlige støtte at efterleve princippet om ligestilling og ligebehandling af handicappede med andre borgere og at tage hensyn til og skabe muligheder for hensigtsmæssige løsninger under hensyntagen til handicappedes behov i forbindelse med forberedelse af beslutninger, hvor hensyntagen overhovedet kan komme på plads.«

FN's Standardregler om Lige Muligheder for Handicappede (Resolution 48/96) fra 1993 bygger på det samme princip om ligebehandling.

I standardreglernes punkt 17 og 18 opereres med begreberne »funktionsnedsættelse« og »handicap«. Punkterne har følgende ordlyd:

»(17) Betegnelsen »funktionsnedsættelse« dækker et stort antal forskellige funktionsmæssige begrænsninger, der forekommer i alle befolkningsgrupper i samtlige lande i verden. Mennesker kan have funktionsnedsættelse på grund af en fysisk, intellektuel eller sansemæssig funktionshæmning, en medicinsk betinget tilstand eller en sindslidelse. Sådanne funktionshæmninger, tilstande eller sygdomme kan være af permanent eller forbigående art.

(18) Betegnelsen »handicap« betyder tab eller begrænsning af mulighederne for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Den beskriver relationen mellem et menneske med funktionsnedsættelse og dets omgivelser. Formålet med denne betegnelse er at sætte fokus på mangler ved omgivelserne og mange af de i samfundet iværksatte aktiviteter, som for eksempel information, kommunikation og uddannelse, der forhindrer mennesker med funktionsnedsættelse i at deltage på lige vilkår med andre.«

FN's forståelse af handicapbegrebet sigter til konsekvenserne af funktionsnedsættelsen, hvorfor en funktionsnedsættelse kan være mere eller mindre handicappende i forhold til et arbejde.

Efter lovforslaget er det dog ikke afgørende for beskyttelsen mod forskelsbehandling på grund af handicap, at der er et konkret behov for kompensation.

I forhold til lovforslagets anvendelsesområde er afgrænsningen mellem sygdom og handicap endvidere relevant. I henhold til helbredsoplysningsloven, jf. lov nr. 286 af 24. april 1996, kan arbejdsgiveren som udgangspunkt alene anmode om helbredsoplysninger med det formål at få belyst, om lønmodtageren lider eller har lidt af en sygdom eller har haft symptomer på